

Qarabağa qayıdış Qərbi Azərbaycana qayıdışının müjdəsidir

Qərbi azərbaycanlıların öz doğma yurdlarına qayıdışı tarixi bir zərurətdir. Ədalətin bərpası, soydaşlarımızın təməl hüquqlarının təmin edilməsi istiqamətində növbəti addımdır. Hər kəsin öz əzəli vətənində yaşamaq hüququ var və bu hüquq beynəlxalq konvensiyalarda öz əksin tapıb.

Azərbaycan xalqı Müzəffər Ali Baş Komandanın qüdrəti, apardığı uğurlu xarici və daxili siyaseti sayesində Qərbi azərbaycanlıların da öz doğma torpaqlarına qayıdacağı günün heç də uzaqda olmasına tam əmindir.

2020-ci ildə Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi, diplomatik güc və hərbi sərkərdəlik bacarığı nəticəsində 30 ilə yaxın işğal altında qalan torpaqlarımız 44 gün ərzində düşməndən azad edildi. Vətən müharibəsində Azərbaycanın qazandığı Zəfər tariximizə yəni bir salnamə hekk etdi. Azərbaycan dövlətinin və xalqının qüdrətini, sarsılmaz iradəsini, ordumuzun gücünü beynəlxalq səviyyədə nümayiş etdirən möhtəşəm qələbə yeni reallıqlar yaratdı. Ölkəmiz 24 saatdan az bir vaxtda reallaşdırıldığı antiterror tədbirləri ilə öz qətiyyətini bütün dünyaya növbəti dəfə nümayiş etdirdi. Dövlətimiz qalib dövlət, xalqımız isə qalib xalq kimi dünya tarixinə öz möhürüünü vurdu. Azərbaycan Ordusu yazlığı tarixlə işgalçı Ermənistana və ona havadarlıq edən dövlətlərə ədalət, hüquq, milli qürur dərsi keçdi. Azərbaycan dövləti postsovet məkanında suverenliyini və ərazi bütövlüyünü bərpa edən ilk dövlət kimi tarixə düşdü. Azərbaycanın agrılı problemlərindən olan Qarabağ məsələsi birdəfəlik həll edildi. Ardınca dövlətimizin başçısının uğurlu diplomatik siyaseti nəticəsində olduqca mürəkkəb geosiyasi mövqedə yerləşən ölkəmiz tarixi nailiyətlərə, zəfərlərə, qələbələrə imza atmağa davam etdi. Azərbaycan ərazisində müvəqqəti olaraq yerləşdirilmiş Rusiya Federasiyası sülhməramlıları vaxtından əvvəl çıxarıldı, 4 kəndimiz bir gülə atılmadan geri qaytarıldı.

Qələbəmizdən doğan tarixi reallıqların nəticəsidir ki, qarşıda soydaşlarımızı Qərbi Azərbaycana qayıdış gözləyir. Ölkə rəhbərinin də qeyd etdiyi kimi: "Hazırda isə tarixi qələbəmizdən sonra yaranan yəni reallıqda ən mühüm vəzifələrdən biri Qərbi Azərbaycandan qacqın düşmüş vətəndaşlarımızın öz yurdlarına qayıtməsi məsələsidir". Bu hədəfi Prezident İlham Əliyev 2022-ci il dekabrın 24-də Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyanlı ilə görüşündəki nitqində bəyan etdi. "Əminəm ki, gün gələcək və Qərbi Azərbaycandan olan soydaşlarımız, onların yaxınları, uşaqları, nəvələri tarixi diyarımız olan Qərbi Azərbaycana qayıdaqlar. Mən əminəm ki, bu gün gələcək və əminəm ki, Qərbi azərbaycanlılar böyük coşqu və həvəslə öz doğma torpaqlarına qayıdış orada yaşayacaqlar", - deyə dövlətimizin başçısı vurgulayıb.

Prezident İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycandan olan bir qrup ziyanlı ilə görüşü zamanı

müəyyənləşdiriyi tapşırıqlara uyğun olaraq ölkəmizdə Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı konsepsiya qəbul edildi. Sistemli layihələrin həyata keçirilməsinə başlanıldı.

Butün istiqamətlərdə olduğu kimi, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı səsləndirdiyi fikirlər və bu tezislərdən irəli gələn məsələlər Naxçıvanda daim diqqətdə saxlanılır. Muxtar Respublika ictimaiyyəti, ziyanları, alimləri bu yönə öz birliklərini nümayiş etdirirler.

Bu istiqamətdə atılan ən mühüm addımlardan biri də ölkədə ilk dəfə olaraq "Qərbi Azərbaycana qayıdış" festival-konqresin reallaşdırılmasıdır. 23-24 noyabr 2023-cü il tarixlərində Naxçıvanda "Qərbi Azərbaycana qayıdış" adlı festival və hər il davam etməsi planlaşdırılan "Qərbi Azərbaycana qayıdışa gedən yol" adlı konqres keçirildi. Festival-konqresin əsas məqsədlərindən biri də tarixi ədalətin bərpa edilməsi yolunda Prezident İlham Əliyevin yurd-yurasından didərgin, qacqın düşmüş Azərbaycan türklərinin tarixi haqlarının bərpasına istiqamətlənmiş siyasetin elmi əsaslarla həm yerli, həm regional, həm də beynəlxalq səviyyədə işıqlandırılmasına nail olmaq, ölkənin müxtəlif universitet, akademiya və elmi-tədqiqat institutlarında, həmçinin qardaş Türkiye universitetlərində fəaliyyət göstərən tədqiqatçıları bir araya gətirmək, onların Qərbi Azərbaycanla bağlı əldə etdikləri elmi yenilikləri dinləmek və fikir mübadiləsi aparmaq idi.

Festival-konqresdə Müzəffər Ali Baş Komandan, ölkə Prezidentinin ziyanları, tədqiqatçılar qarşısında qoymuş strateji tapşırıqların icrası istiqamətində ölkə alimləri, mədəniyyət və sənət adamları bir araya gəldilər. Qərbi Azərbaycandan zorla köçürülən soydaşlarımız bu elmi, mədəni-kütləvi tədbirlərdə birləşdilər.

Son yüzillik tariximizdə ilk dəfə Qərbi Azərbaycan maddi-mədəniyyət nümunələri, sənət əsərləri, ailə-məişət ənənələri, milli geyim kolleksiyaları, zəngin folklor və şifahi xalq ədəbiyyatı nümunələri, mahniları, yallıları, aşiq havaları, rəqslər təqdim edildi. Mövzu ilə bağlı filmərin təqdimati, Naxçıvan Dövlət Universitetinin kulinariya sərgisi, tarixi və müasir rəsm əsərləri, dekorativ tətbiqi sənət əsərləri, kitab, monoqrafiya, məqalələr, yaradıcılıq nümunələri kompleks şəkildə nümayiş olundu. Naxçıvan Dövlət Universitetində keçirilən konqresdə 17 bölmə iclasında ölkəmizin müxtəlif elm, təhsil müəssisələrinin alimlərinin 200-dən artıq mövzuya

dair məruzələri dinlənildi.

Bu il də 21-22 iyun tarixlərində keçirilən növbəti "Qərbi Azərbaycana qayıdış" festival-konqresi ötən il olduğu kimi Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəliyi, Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Qərbi Azərbaycan İcmasının birgə təşkilatçılığı ilə reallaşdırıldı.

Ötən ildən fərqli olaraq bu ilki festival Zəngəzur Milli Parkında, Batabat yaylığında, konqres isə Naxçıvan Dövlət Universitetində keçirildi. Naxçıvan şəhərində Ulu Öndər Heydər Əliyevin Muzeyini ziyanlaşdırma festival-konqresin rəsmi açılış tədbiri Zəngəzur Milli Parkında, Batabatda rəsmiləşdirildi. Naxçıvan Dövlət Universitetinin Tələbə Teatr Studiyasının "Dərələyəz" kompozisiyası ilə başlayan tədbirdə Qərbi Azərbaycana həsr olunmuş video-çarx nümayiş etdirildi. Festival-konqresi Naxçıvan Muxtar Respublikasında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin səlahiyyətli nümayəndəsi Fuad Nəcəfli açaraq Qarabağa və Şərqi Zəngəzura Böyük qayıdışın davamı olaraq Müzəffər Ali Baş Komandanın rohbərliyi ilə Qərbi Azərbaycana da qayıdışın qısa vaxtda reallaşacağını tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırıldı.

Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil naziri Emin Əmrullayev, Naxçıvan Dövlət Universitetinin rektoru Elbrus İsayev, Qərbi Azərbaycan İcmasının İdarə Heyətinin sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərli və digər çıxış edənlər Qərbi Azərbaycana qayıdışın ləyaqətli şəkildə reallaşacağına əminlikləri ni ifadə etdilər.

Ardınca "Qərbi Azərbaycana qayıdış" olimpiadası qalibləri mükafatlandırılıb, Naxçıvan Dövlət Universiteti və Azərbaycan Milli Konservatoriyanın sənət adamlarının ifasında konser proqramı, Naxçıvan Dövlət Universiteti Musiqi Kollecinin təqdimatında "Misri" kompozisiyası nümayiş olundu.

Bu ilki festival-konqresdə Qərbi Azərbaycandan olan iki gəncin toy mərasimi keçirilib. Qərbi Azərbaycan toy adətləri: "Elçilik", "Nişantaxma", "Paltarbiçmə", "Cöröküstü", "Xina" "Gəlinköçürmə" kimi mərasimlər nümayiş olundu. Naxçıvan Dövlət Universitetinin Texnologiya Mərkəzi tərəfindən Qərbi Azərbaycan mətbəxinə məxsus olan kulinariya sərgisinə 60-dan çox yemek, 44 çeşid meyvə və meyvə qurusu, 30 adda müalicəvi bitki, 94 növ mürəbbə, 12 adda bitki çayı, 13 növdə şirniyyat, 20-dən çox adda xoşab və meyvə şirəsi çıxarılb.

Festivalda Qərbi Azərbaycana məxsus 11 mahalı əks etdirən çadırlarda muxtar respublikanın icra hakimiyətləri və dövlət qurumları tərəfindən müxtəlif sahələri özündə əks etdirən sərgilər təşkil olunub. Sərgidə Qərbi Azərbaycan mədəniyyətinə aid milli geyim nümunələri, məşət əşyaları, quramalar, xalçalar, keçə sənəti nümunələri, bədii tikmələr, Qərbi Azərbaycan xəritəsini əks etdirən dekorativ sənət nümunələri, Qərbi Azərbaycanı təbliğ edən suvenirlər, müəllim və tələbələr tərəfindən hazırlanmış Qərbi Azərbaycana məxsus tarixi abidələrin maketləri, rəsm əsərləri, etüdlər təqdim edilib.

Festival-konqresin ikinci günü Naxçıvan Dövlət Universitetində davam edib. 7 istiqamət üzrə 30-a yaxın bölmədə 300-dən çox məruzə dinlənilib. Konqresdə ölkənin müxtəlif universitet, akademiya və elmi-tədqiqat institutlarında, həmçinin qardaş Türkiyə universitetlərində fəaliyyət göstərən tədqiqatçılar bir araya gələrək Qərbi Azərbaycanla bağlı əldə etdikləri elmi yenilikləri müzakirə edib, fikir mübadiləsi aparıb, Qərbi Azərbaycanın tarixi, mədəniyyəti, iqtisadiyyatı, incəsənəti ilə bağlı araşdırımlarını təqdim ediblər. Festival-konqresdə 10-dan çox Qərbi Azərbaycanın müxtəlif sahələrini əks etdirən kitab təqdimatları keçirilib. Festival-konqresdə ölkə mediası daxil olmaqla ümumilikde 190 adda qəzet, jurnal, televiziya, xəbər saytlarında işıqlandırılmışdır. Eləcə də 20-dən çox xarici ölkə mediasında yer almış və həmçinin bundan narahatlılıq keçirən Ermənistən mediasında təşvişə səbəb olmuşdur.

Festival-konqresin gedişində Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin dediyi: "Bizi Qərbi Azərbaycana böyük qayıdış gözləyir" hədəfi istiqamətində bütün iştirakçılar tərəfindən birləşdirilmiş, Qərbi Azərbaycanda ermənilərin və onlara havadarlıq edənlərin xalqımıza qarşı məqsədönlü şəkildə həyata keçirilən etnik təmizləmə və soyqırımı siyaseti, milli faciə və vandalizm faktları geniş şəkildə ictimaiyyətə çatdırılmışdır. Ermənilərin doğma torpaqları mədəniyyətindən bəzən təmizləmə və soyqırımı siyasetin qurbanı olmuş yer adalarımızın - topoplardır, oyunlarda, hidronimlərin dəyişikliyə məruz qalmasının tarixi faktlara söykənərək elmi əsaslarla təsdiqinə və dünya elmi iqtimaiyyətinə çatdırılmasına çalışılmışdır.

Bütün istiqamətlərdə olduğu kimi, ölkə Prezidenti cənab İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycana qayıdışla bağlı səsləndirdiyi fikirlər və bu tezislərdən irəli gələn məsələlər festival-konqresin iştirakçıları tərəfində gündəlik fəaliyyət istiqaməti olaraq müəyyən edilib.

Xalqımız Müzəffər Ali Baş Komandanın qüdrəti və apardığı uğurlu xarici və daxili siyaseti sayesində Qərbi azərbaycanlıların da öz doğma torpaqlarına qayıdacağı günün uzaqda olmadığını tam əmindir və öz liderinin ətrafinda six birləşərək yeni qələbələrə zəmin yaradır.

Arzu ABDULLAYEV,
Naxçıvan Dövlət Universitetinin
prorektoru, tarix üzrə
fəlsəfə doktoru, dosent